

Kolamálið við at verða til álvara.

Um dagin komu triggir menn til Tvoroyri í teim álvarsum orindum at gera av, um farast skal undir kolagrevsturin av álvara.

Hesir menn eru harrarnir Dendler Rasmussen, Emilius von Bendixen Danir og Arnold Ziffzer Russari.

Harra D. Rasmussen er fyri so vítt høvudsmaðurin sum hann saman við harra Hede- man »representere« 80% í minurættindunum. Harra v. Bendixen er stórir góðseigari og ætlandi høvudsfinansierarin. Hann sigst at vera ovurrikur og gongur fregn um, at hann hevur stórar aksir í oljufeldum. Hin sakkoni er Russarin harra Ziffzer. Á hansara »visitkort« stendur undir navnum: Depl.-Bergingenieur VDI. Hann hevur studerað fjallavirki í Belgíu, Týsklandi, Hálendi og Sveits og sigst at hava bæði praktiskan og teoretiskan góðan kunnleika til fjallavirki, særliga kol- og leirvirki. Tað kann vera áhugafult at nevna, at í sjálvum Týsklandi, har verkfrøðingarnir stendur eina hægst í verðini finnst bert 500, ið hava tað verkfrøðingspróg, sum harra Ziffzer hevur, sigur harra Rasmussen og greiðir víðari frá, at harra Ziffzer rætt nú hevur skrivað eina doktara-avhandling í fjallavirki, ið hann, tá hann nú fer niður aftur skal forsvara yvir fyri teim høgu harrum.

Harra Ziffzer var verkfrøðingur í Russlandi, tá ið Bolsjevik-arnir — ella Bolsarnir sum summi nevna teir — tóku ræðið. Hann var tá ríkin í útlegd. Seinast var hann verkfrøðingur í Týsklandi. Men nú tá ið Nazistarnir komu til, mátti hann rýma haldani.

Lovorðini um dugnaskap og kynstur hjá hesum Russara ljóða stór og heit frá harra D. Rasmussen. Er hann tilfikkur maður, sum sagt verður um hann, skuldi ein kunna roknað við og litið á tað, ið hann hevur at siga um tað forøyska kolaspurnsmálið.

Sum rimuligt er lótu vit ikki fara frá okkum at fáa eitt inter- view við hesar menn.

Vit hittu teir á gistingarhúsi- num hjá Kristine Jacobsen og báðu teir um eina frágreiðing um kolaspurningunum sum hann liggur í dag.

Vit vilja her prenta »interview« soleiðis sum tað fall. Tað er harra D. Rasmussen sum forir orðið:

Kolið er betri á Tvoroyri (Ranga- botni) enn í Hvalbæ. Átlanin er at byggja ein „mola“ á Drelnesi.

Hvad synes De om Kullenes og Lerens Kvalitet?

Kvaliteten i Kullene paa Tveraa (Rangabotni) er meget bedre end Kvalbo-Kullenes Kvalitet. Med Hensyn til Lerens kan vi kun vanskelig udtale os paa nuværende Tidspunkt. Vi vil nu igangsætte Gravning for Udagelse af Prøver fra alle de gamle Brud, og vi vil selvfølgelig ikke undlade en nøje Undersøgelse af

Lerens Muligheder for en Stordrift. Kuldriften bliver dog Høspørgsmaalet i første Omgang. Men viser det sig, at Lerens Muligheder kan danne Basis for en Industri, vil vi selvfølgelig udnytte Mulighederne.

Eksporturin heldur møguleiglekan fyri stordrift vera góðar.

Hvad synes deres Ingeniør A. Ziffzer om Mulighederne for en større Drift? —

Hr. Ziffzer, som faktisk er den eneste af de Ingeniører, som hidtil har været her oppe, der sidder inde med praktiske Erfaringer — Harald Nielsen er mest Teoretiker — mener, at saafremt Kullene i det hele taget svarer til de Prøver, som han har haft Lejlighed til at se, er der ingen Tvivl om, at Mulighederne for en betydelig Drift er meget gode.

I Mai ætlast full gongd at vera komin

Vil der saa — og hvornaar — bliver sat Kraft paa Kulbrydning? Absolut! Antagelig vil vi engang i Maj være i fuld Gang, og saa vidt vi kan se bliver Projektet igennemført. Vi er, som De ved, startet.

Keyparrarnir tróta ikki til kolið.

Har De Købere? Ja. Saafremt vi kan drøve en rentabel Bjergværksdrift, vil der blive eksporteret mange Kul. Vi har tilstrækkelig mange Ordre — og Pengene til at sætte det hele i Gang. Til at begynde med sætter vi ind paa Hjemmeforsyningen, først og fremmest Tveraa. I den Anledning skal vi nu til at anlægge en Tovbane for at bringe Kullene til Hovedvejen.

Drelnes verður útforslutaðið sigur hr. Rasmussen:

Vi vil som sagt undersøge Kullene nøjere. Viser det sig, at de er brugelige til Bunkers, vil vi med det samme gaa i Gang med at lægge en Tovbane fra Rangabotni til Drelnes for Eksport. Her er det saa Meningen at anlægge en Mole, et Bolværk, hvor Skibene kan lægge til.

Kolagrevsturin vil geva arbeiði til 100—150 arbeiðarar.

Hvor mange Arbejdere regner De med at der bliver Brug for? —

Vi regner med at komme til at bruge 100 Arbejdere fordelt paa 3 Hold. Der bliver selvfølgelig Talen om Døgnedrift. Desuden bliver der jo Brug for ikke saa faa Arbejdere til andet end selve Kulbrydningen. Vi kan regne alt i alt med 150 Mand. Lad mig straks betone, at det er vort Ønske at komme til at staa i det bedst mulige Forhold til Arbejderne. Det er klart, at kun et Faatæl af de lokale Arbejdere er vant til Kulbrydning. Men det er vor absolutte Hensigt til kun at benytte de stedlige Arbejdere, og vi er rede til at ofre det, som det koster at vænne dem til gode og dygtige Bjergarbejdere. Som et Udtryk for vort Ønske om at komme til at arbejde i den bedste Forstaaelse med Arbejderne og deres Organisationer tillader jeg mig at nævne, at vi allerede har indledet Forhandling med Arbejderforeningens Næstformand (Formanden er

bortrejst for Øjeblikket). Vi vil, at Arbejderne skal blive tilfredse, godt behandlet og erholde den størst mulige Sikring imod al Fare og Risiko, som er forbundet med Bjergvirksomhed.

Kontant lønrandan ein sjálfvlygja.

Al Lønbetaling sker selvfølgelig kontant?

Ja! Andet kan ikke tænkes. Vi vil have Pengene kontant for vore Varer, og Arbejderne faar det samme for deres Arbejde, og Lønelønnen vil blive den normerede.

Enn eingin forøyskur kapitalur, men hann hevur fritt at vera við.

Er der nogen færsk Kapital i Foretagendet?

For Øjeblikket ikke. Men vi vil give færsk Kapital Lejlighed til at være med. Men er det ikke saaledes, Hr. Dam, at man heroppe har Brug for hver en Ore til de allerede eksisterende Virksomheder? Vi har det paa Fornemmelsen.

Driftn vil verða fri og óheft av øllum lokalum monnum og víðurskiptum.

Hvordan er det med Ledelsen?

Den vil absolut blive uafhængig af alle lokale Forhold. Med Hensyn til den tekniske Side, saa er det Meningen, at Hr. Ingeniør A. Ziffzer skal tage sig af den (hann greiðir so tað frá hesum manni, ið longu er sagt). Hvem er Inderhaver af Kulbrydningsrettighederne, Konsessionerne?

Jeg og Hedeman repræsenterer de 80% af Minerettighederne.

Harra D. Rasmussen endar við hesum orðum:

»Ja, ja. Vi tror det nu skal blive til noget, og at vi saa vel som Arbejderne skal høre baade Glæde og Udbytte. Vi tager som sagt nogle Prøver ned med os, og forhaabentlig vil der ikke indtræffe noget, det sætter en Stopper for det hele. Vi har som sagt de bedste Forhaabninger.«

Ja, bara nú einki kemur í vegin. Tað er at ynskja eftir. Tann dagur, tá ið kolagrevsturin er í fullari ferð bæði til heimabruks og útflýting, sum harra Dendler Rasmussen talar um, tá hava Foroyingar, fyrst og fremst Tvoroyramenn, orsk til at signa Forøya fjall, tí tá vil mangt umskipast.

Gævi so varð!

Fiskiskapur og felagsskapur.

(Endað).

Soleiðis var ikki í Foroyum fyrr. Foroyingar vóru tilíknir í felagsskapi, hjálpsamir og óvirkiligi bæði móti landsmonnum og fremmandum.

Fiskað var við báti, allir á bátinum vóru í felag, søtu ikki í sjálvdráttir, og eins og enn er, var aldri tann ójavn millum menn at fáa fisk á báti sum á skipi, og ikki var tað ella er

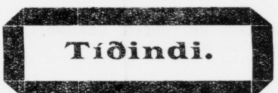
tað heldur so stórir ójavnir millum teir ymisku bátarnar.

Sjálvsagt vóru tað bátar, ið fiskaðu hendinga væl, og bátar, ið fiskaðu heldur illa, og so vóru tað sjálvandi nakrir, ið vóru avindsjúkir inn á hvønn annan; men tann munur sum á skipinum, var ikki, og tann óvundskapur og tað misljóð, sum er á skipinum, vóru heldur ikki.

Vit siggja tað so væl á bygda- víðurskiptunum, at tað er komið misljóð, klandur manna millum, nógv meir enn fyrr. Felagsskapurin fellur niðurfyri. Fuglaveiðan kann mangin ikki ganga í felag; tá ið av útróðri verður komið, sæst, at sjáldan verður hjálpt at draga við hvørjum øðrum, og so sæst á so mangin annan hátt, at felagsandin, sum er eitt eyðkenni og ein dygd fyri Foroyingun, er við at fána burtur, doyggja, og hugurin at vera sær sjálvur nokk, gagna sær sjálvum, týna hvønn annan, økist meir og meir.

Hetta, sum her ávíst, tykist at vera voldað av so sum fiskivinnu okkara verður drivin, og lagt aftur at tí litla vinningi henda fiskivinnu gevur fiski- monnum og teirra andstygd fyri »blýnum« skuldi givið monnum, ið hava landsins víðurskipti um hendi, nakað at hugsa um.

M. J.

Tvoroyri.

Ein undarligur leypiseðil

var í vikuni, ið fór, borin í hvørt hús á Tvoroyri, Frøðbae, Trongsvág, Líðini og í Oravík. Harra keypmaður Gudmundur Mortensen, ið stendur á odda á keypmannastanum til sóknar- stýrisvaldið, verður áttvundur til diklator í kommununi. Her eftir koma vil so at hoyra heilrópið runga á breytum og túnum, í smáttum og borgum á Tvoroyri — men kanska rópið doyri í burðastundini. Alt kann henda.

Her hava teir seinastu dagarnar hópur av trolarum ligið inni, upp til 14 summarr dagar, fyri at leita sær skjól undan óveðrinum.

Budgetti á Tvoroyri í ár

er um 117000 kr. fyri uttan faraskattin.

Eftirstøðurnar í kommununi

eru ikki smáar. Tað sigst, at ikki helvtin av skattaborgarunum sleppa at velja vegna eftirstøðu fyri 1933. Tessverri er ikki talan um bert hesar eftirstøðurnar. Lítið sýnast skattatreytirnar fyri valrættinum at bata fyri at fáa pening í teir tómu kommunukassarnar.

Vit lova okkum at hugsa, at kontant lönrandan og ein skjót avrokning við peningi vildu drivið skattin øðrvísi munabetri inn enn hesar órættvísu skattatreytir. Okkara keypmenn og arbeiðsgevarar skuldu roynt tað!

Eingilsmaður varð í vikuni, ið fór, ferdur í land av trolara

Kanntórmaður

sókst til arbeiðsmannafelags »Fylkingar« útbetalingarkanntór. Søkjari má vera limur av felaginum, og umsóknir megu vera felaginum í hendi innan 12. februar 1934.

Nærri við at venda sær til stjórnina.

Arbeidsmannafelagið „Fylking“.
Stjórnin.

við brotnum beini. Tað lá av í 3 støðum. Hann varð borin á sjúkrahúsið, neyðar maður.

Úr útheiminum.

Stórt svik í Fraklandi.

Maður, ið eitur Staviski, hevur ost heila Frakland á kók við eini ovur stórar »svindlara-skandalur«. Nógv av tí hogn, ja tí finasta slagnum er blandað uppí. Soleiðis er ein av ministarunum, Dalemier, noyddur at niðurreggja ministarastary stíl. Fólkíð hópast í oði attanfyrri »deputeraðkamarið«. Stríð hevur staðið millum hóp og politíð. Ymsir vórðu særdir, bæði millum politíð og fólkíð.

Justitsministerin hevur framlagt lóg um harðasta straffir fyri bæði »hælar og stjælar« í øllum svikarsakum.

Frá Hálendi

frættist eisini um stórsvik og »korrupsjón« ímillum teir stýr- andi. Stýrið har eisini og í Fraklandi stendur at rilla.

Svik, dráp og hervilgastu brotsverk — tað eru tíðindini úr útheiminum.

Fólkatingsmaður Hans Nielsen

hevur á ríkisdegi og á fundum átalat harðliga og hvassliga, hvussu nazistarnir fara fram móti teim donsku sunnanfyri markíð. Hann, ið ikki stemmaði við seinasta val ella ikki sigur »heil Hitler!« verður gjordur arbeiðis- og breyðleysur og missir allan neyðhjálparstund- ing. Hitlers »frælsi« er ein góð gáva! Tað er ikki lagið, um harra »n« ynskir og biður okkum opna húrðarnar fyri at ein »frisk Stormvind« frá hesum »frælsi« kann »fare« gennem hele det nordiske Hus.

Ræðslan fyri Hitlers krígs- dreymum

er stór. Tað frættist, at arva- figgindarnir Polin og Rusland í hesum døgum samráðast um at fáa í lag ein sáttmála millum statirnar eystan fyri Týskland so teir kunna standa sum ein óbrót- ilig verja móti Hitlers plánum um at taka land móti eystri.

Seinastu bløðini skriva um ein „epokegørende“ frystingarhátt.

sum kann verja fruktir og føði- evni móti roti og spillu.

Hesum sigst millum annað:

Det er nu lykkedes saa vidt gennem Undersøgelser og Forsøg med forskellige Metoder, iværksat af det amerikanske Landbrugsministerium, at Amerikas Husmodre i enhver Fødevarer- tik vil kunne købe friske Frugter og Grøntsager i frosset Tilstand i 1-Punds Daaser og større Pakninger til samme Priser, som man nu kan købe saadanne henkogte Sager.

Ansvarhavandi blaðstýrari fyri Suduroyar-síðuna: P. M. DAM